

Katarina Sikirić Lukić: O vršnjačkom nasilju se ne smije šutjeti. Trebamo osnažiti djecu i naučiti ih kako ga prepoznati

Foto: Gorica.info

Osnovna škola **Nikole Hribara** najveća je škola u **Velikoj Gorici** i jedna od najvećih u Zagrebačkoj županiji. Naša sugovornica **Katarina Sikirić Lukić**, socijalna pedagoginja, diplomirala je na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu. Na području Velike Gorice radi od 1999. godine, a u Hribaru je **socijalni pedagog** zadnjih 15 godina.

S Katarinom razgovaramo o vršnjačkom nasilju, kako se bore protiv njega, imaju li dovoljno ekipiranu stručnu službu, postoje li protokoli za postupanje u situacijama nasilja, organiziraju li radionice za učenike i predavanja za roditelje kako bi osvijestili postojanje ovog problema...

Škola ima stručnu službu u kojoj rade pedagoginja, psihologinja i socijalna pedagoginja, kaže Katarina te ističe kako provode različite preventivne programe za učenike. Važno je da škola ima preventivnu strategiju koja je podržana od ravnatelja te stručne suradnike i učitelje koji su

otvoreni za nova učenja i stručna usavršavanja. Imam sreću da radim u školi u kojoj je tako. Škola ima protokol o postupanju u slučaju nasilja. Tu si i važeći zakoni i pravilnici koji školu kao javnu ustanovu, a time i djelatnike, obvezuje na postupanje u slučaju nasilja – pojašnjava.

– Današnji preventivni programi su usmjereni na socio-emocionalno osnaživanje učenika, jačanje otpornosti svakog djeteta. Kad uvodimo preventivne programe važno je da su oni bazirani na procjeni potreba naše škole, pojedinog razrednog odjela npr. u nekom razredu treba više raditi na komunikacijskim vještinama, a u nekom drugom osnažiti suradnju, empatiju i sl.

Posebno ističe kako je važan sustavan i kontinuirani rad s učenicima. Istraživanja su pokazala da učenici najčešće razrednike doživljavaju kao najbliže osobe u školi i zato je važno da su učitelji aktivno uključeni u provođenje univerzalne prevencije.

Preventivni programi trebaju biti zanimljivi učenicima

Da bi preventivni programi zaživjeli, važno je zainteresirati učenike i pokazati im koliko su oni važni. Tu je velika odgovornost odraslih da nađu način kako sadržaje približiti djeci na njima zanimljiv način. Preventivni programi prilagođavaju se uzrastu učenika.

– Učenici razredne nastave se najčešće vesele radionicama, učenju kroz igru. U našoj školi s učenicima razredne nastave se provodi **RESCUR preventivni program**. Ove školske godine smo ga uveli od prvog razreda. Učenici kroz likove Sherlocka i Zelde uče socio-emocionalne vještine. Učiteljice opisuju kako i naši prvašići odlično reagiraju i prihvaćaju program.

Privatnost i upotreba kolačića

Učenici petih i šestih i dijela sedmih razreda su uključeni u preventivni program **Vještine za adolescenciju**.

S našim **adolescentima** trebamo uložiti dodatni trud kako bi im radionice koje se provode bile zanimljive. Ove godine smo se uključili u provođenje preventivnog programa Alati za moderno doba usmjeren na prevenciju ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju.

To su programi koji se nadovezuju i svima je zajedničko razvijanje socio-emocionalnih vještina i zato ih je važno sustavno provoditi – poručuje Katarina.

Stručnjacima koji rade s djecom jako je važno da se u školi provode strukturirani, znanstveno utemeljeni i evaluirani programi odnosno da su se programi pokazali učinkoviti. Zato sustavno provodimo evaluaciju, kaže nam Katarina.

– Da bi neki preventivni program bio učinkovit ne može se bazirati na nekoliko radionica „sklepanih“ iz različitih priručnika već radionice moraju imati svoj slijed, nadogradnju, jasnu strukturu, ciljeve, ishode, moraju se temeljit na znanstvenim saznanjima. U našoj školi to su RESCUR (kurikulum na valovima otpornosti), Vještine za adolescenciju, Osnovni **CAP**, **TeenCAP**, **Alati za novo doba**, **Imam stav** za koje su stručni suradnici i učitelji prošli edukacije.

Katarina je jako sam sretna da je takvih programa ima sve više u Hrvatskoj i da su im dostupni.

Dobrobit djeca svima treba biti glavni cilj

Naša sugovornica istinski vjeruje kako se planiranim, zajedničkim i sustavnim radom na osnaživanju učenika kroz razvoj životnih vještina mogu napraviti značajne promjene.

– Isto tako preventivni programi nisu „čarobni štapić“ i bez sustavnog djelovanja svih uključenih u odgoj djece teško je očekivati promjene. Tu je važno i uključivanje roditelja kroz radionice i tematske roditeljske sastanke na kojima se razvija i njeguje odnos roditelj – škola jer svi imamo isti cilj, a to je dobrobit naše djece – ističe.

Na pitanje ima li u njihovoj školi nasilja, kaže da svugdje pa i u školi može biti ili ima vršnjačkog nasilja. Važno je, nužno i obvezatno reagirati na svaki oblik nasilja.

Zanimalo nas je kako škola rješava takve situacije, uspiju li sve riješiti unutar škole, uključuju li policiju, centar za socijalni rad i druge institucije?

– Ako se radi o vršnjačkim sukobima, zadirkivanjima to rješavamo kroz savjetodavne razgovore s učenicima, ako je potrebno uključujemo roditelje i najčešće se odnosi poprave. Ukoliko neku situaciju prepoznamo kao nasilje o tome obavještavamo nadležne institucije kako je propisano u Protokolu.

Pomoć treba učenik koji je doživio nasilje i onaj tko je bio nasilan

Postoji li razlika u načinu na koji djevojčice i dječaci čine nasilje?

– Mislim da je svako nasilje potrebno prevenirati, a ukoliko se dogodi treba pravovremeno reagirati i osigurati pomoć i podršku onome tko je izložen, ali i onome tko se ponašao nasilno s prvim ciljem da se njega ili nju nauči kako se ubuduće nositi s problemom bez nasilja. Iako postoje neke razlike u odnosu na spol, puno su veći problem nošenje i rješavanje nasilja koje je prije bilo nepoznato, poput nasilja na društvenim mrežama, a kojem su podjednako izloženi i djevojčice i dječaci – ističe Katarina.

U nekim školama kada se dogodi nasilje, stvori se **zavjet šutnje**. Nitko o tome ne želi govoriti, djeca šute od straha, samo međusobno o tome potihom pričaju. Pitamo kako stručna služba doznaje za slučajeve nasilja, javljaju li se djeca koja su doživjela nasilje, nastavnici kojima su rekli drugi učenici ili to doznaju od roditelja?

Katarina pojašnjava kako s učenicima grade odnos da je stručna služba mjesto gdje se pomaže učenicima riješiti probleme.

– Trudim se što češće biti u razredima. Mislim da se učenici lakše obraćaju za pomoć kada im je osoba poznata i kada imaju povjerenje da će im i pomoći, saslušati ih, razumjeti. Najbolje je kada učenici sami dođu potražiti pomoć. Općenito, ne samo u slučajevima nasilja. Nekad od učitelja, razrednika saznajemo o nekim događanjima. Roditelji se najčešće prvo za pomoć obraćaju razrednicima, a onda se eventualno uključuje stručna služba škole ovisno o čemu se radi.

U medijima često čitamo kako se roditelji žale da škole ne prijavljuju nasilje, obično se reagira tek nakon što priča dospije u javnost. Ravnatelji ne žele da njihova škola dođe u medije. Kako to komentirate?

– Zakoni, pravilnici i protokoli su jasno propisani, a iznad svega je Konvencija o pravima djeteta. Svaki odgojno-obrazovni djelatnik, a u krajnjoj liniji i svaki građanin, ima dužnost i obvezu reagirati na nasilje. Što više pričamo i pišemo o problemima, što se više njima bavimo, pomoći ćemo u preveniranju i njihovom rješavanju. Napisi u medijima, ukoliko su usmjereni na

educiranje, osvještavanje i ukazivanje na probleme su svakako dobrodošli. Ono što nikada nije dobro je izlaženje u javnost s imenima sudionika, pri čemu se krši zakon, a neki mediji su, nažalost i to činili – pojašnjava.

Nasilje koje se dogodi u školi, treba i rješavati u školi

Svjedoci smo brojnih slučajeva u kojima **roditelji** djece koja su doživjela nasilje o tome često pišu na društvenim mrežama, iznose detalje, medicinsku dokumentaciju, na neki način traže pravdu za svoje dijete. Što biste preporučili roditeljima čije dijete je doživjelo nasilje? Jesu li društvene mreže mjesto na kojem treba tražiti pomoć?

– Mislim da društvene mreže mogu biti značajne u smislu dobivanja podrške, savjeta ljudi koji su proživjeli nešto slično. Tu je važno prepoznati konstruktivne savjete i podršku od one koja to nije. Misao vodilja bi trebala biti kako nešto može konkretno pomoći tom i tom određenom djetetu. Ako se nasilje događa u školi onda je škola mjesto gdje se problem mora rješavati.

Kako se učenici mogu zaštititi od nasilnika i nasilničkog ponašanja, pitali smo našu sugovornicu?

– Ako je došlo do nasilja što znači da neko ponašanje traje ili samo po sebi ima težinu na to je važno reagirati. O nasilju se ne smije šutjeti. Na nama odraslina je da osnažujemo našu djecu, naučimo ih prepoznati nasilje, kako se zauzeti za sebe na asertivan način. Također je važno **graditi odnos povjerenja** s djecom u kojem se osjećaju da se mogu povjeriti svojim važnim odraslim osobama (roditeljima, učiteljima, stručnim suradnicima ili nekom drugom kome vjeruju) u situacijama u kojima se ne osjećaju sigurno – poručuje socijalna pedagoginja Katarina Sikirić Lukić.

Tekstove iz serijala "Vršnjačko nasilje i vaše dijete" možete pročitati na sljedećim linkovima:

Postaje li vršnjačko nasilje sve okrutnije: Zlostavljanja je najviše među učenicima 4. i 8. razreda osnovne škole, a 71% učitelja ne reagira

Ispovijest Velikogoričanke čiji je sin bio žrtva vršnjačkog nasilja: Živimo u noćnoj mori u kojoj neki pomažu, neke nije briga, a "požar gasimo" tabletama

INTERVJU Helenca Pirnat Dragičević, pravobraniteljica za djecu: Vršnjačko nasilje ne bi trebale rješavati društvene mreže niti "ulica"

INTERVJU Sanda Puljiz Vidović, ravnateljica goričkog Centra za djecu, mlade i obitelj:

Važno je razlikovati dječji sukob i vršnjačko nasilje

Vršnjačkog nasilja sve je više, posebno nakon nastave: Jedna škola u Zagrebačkoj županiji uvodi zaštitare

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u elektroničkim publikacijama Agencije za elektroničke medije.

✉ Subscribe ▼

Poveži se sa

Budite prvi koji će komentirati!

B *I* U

0 KOMENTARI

POVEZANE PRIČE